

**Орієнтовні вимоги
до проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців)
у системі загальної середньої освіти у 2018/2019 навчальному році**

Загальні положення

Державна підсумкова атестація (ДПА) в 2018/2019 навчальному році проводиться відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації (далі-Порядок), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за № 8/32979 та наказів Міністерства освіти і науки України: № 59 від 25.01. 2019 р. «Про проведення в 2018/2019 навчальному році державної підсумкової атестації осіб, які здобувають загальну середню освіту», № 116 від 01.02. 2019 р. «Про внесення зміни до додатка 2 наказу МОН від 25 січня 2019 року № 59».

Строки проведення атестації в закладі освіти затверджує керівник закладу освіти в межах навчального року.

Третій предмет для проведення державної підсумкової атестації у 9-х класах обирається зі списку, зазначеному у додатку 2 до наказу МОН від 25.01. 2019 р. № 59 у редакції наказу від 01.02. 2019 р. № 116, за рішенням педагогічної ради закладу освіти, ухваленим з урахуванням побажань учнів, та затвердженим наказом керівника закладу освіти. Процедура вибору третього предмета, керуючись чинним в Україні законодавством, а саме статтею 23 та підпунктом 1 частини першої статті 1 Закону України «Про освіту», встановлює заклад освіти.

Державна підсумкова атестація з іноземних мов проводиться згідно з листом Міністерства освіти і науки України від 23.01.2019 року № 1/9-41.

Завдання для проведення ДПА в закладі освіти укладають учителі закладу освіти відповідно до орієнтованих вимог до проведення державної підсумкової атестації учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти у 2018/2019 навчальному році (лист МОН від 27.03.2019 № 1/9-196) і затверджує керівник закладу освіти.

Державна підсумкова атестація учнів 11-х класів проводиться у закладах освіти у випадках, визначених пунктами 6, 8, 10, 12, 13-16, 18 розділу II Порядку проведення державної підсумкової атестації. У разі проведення атестації учнів 11 класів за місцем навчання атестаційні завдання укладаються учителями закладу освіти відповідно до орієнтовних вимог до змісту атестаційних завдань, затверджених наказами МОН № 192 від 20.02.2015 і № 94 від 08.02.2016.

Звертаємо увагу на те, що у разі відсутності учня (вихованця) в день проведення державної підсумкової атестації у Класному журналі у відповідній колонці фіксують відсутність учня/учениці.

Орієнтовні вимоги до змісту атестаційних робіт для учнів 4 класу

Відповідно до Порядку, державна підсумкова атестація (далі-атестація) у всіх закладах загальної середньої освіти I ступеня з української мови є обов'язковою. Атестація здійснюється з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та якості освіти, і проводиться у формі підсумкових контрольних робіт з двох предметів: української мови (передбачає оцінювання результатів навчання з української мови і літературного читання) і математики.

Підсумкові контрольні роботи укладають учителі початкових класів/методичні об'єднання вчителів початкових класів за єдиними завданнями для усіх класів паралелі відповідно до орієнтовних вимог до змісту атестаційних завдань. Атестаційні матеріали, що містять підсумкові контрольні роботи з української мови і математики у двох варіантах, погоджує педагогічна рада і затверджує керівник закладу освіти.

Контрольні роботи проводяться відповідно до календарного планування на другому чи третьому уроці, окрім понеділка і п'ятниці, а також днів перед і після святкових. У разі відсутності учня (вихованця) в день проведення державної підсумкової атестації у Класному журналі у колонці під датою її проведення фіксують відсутність учня.

На проведення контрольної роботи відводиться 1 академічна година (один урок): 5 хв. – на пояснення змісту роботи та інструкції щодо її виконання і 35 хв. – на її виконання.

Оцінювання підсумкових контрольних робіт здійснюється відповідно до «Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» (наказ Міністерства від 13.04.2011 № 329, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 за № 566/19304) та Орієнтовних вимог до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.08.2016 № 1009 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 № 1222»).

Результати атестації не враховуються під час виставлення річних оцінок із навчальних предметів.

Зміст завдань для підсумкових контрольних робіт формується відповідно до державних вимог щодо навчальних досягнень учня/учениці, визначених чинними навчальними програмами для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти.

Особливості конструювання змісту атестаційної роботи з української мови

Атестаційна контрольна робота з української мови є інтегрованою і містить завдання на перевірку результатів навчання з української мови і літературного читання. Завдання на перевірку сформованості навички читання, розуміння прочитаного, уміння працювати з текстом, використовуючи

визначені програмою літературознавчі поняття; перевірку орфографічних і пунктуаційних умінь, навичок застосування знань про мову і мовлення, мовних умінь; побудову зв'язного висловлювання формуються на основі єдиного художнього або науково-художнього тексту. Для перевірки орфографічних і пунктуаційних умінь укладачі контрольної роботи обирають в тексті для читання логічно завершену частину для списування, в якій 25% слів містять вивчені орфограми, і оформлюють її з пропусками цих орфограм. З метою забезпечення умов цілісного сприйняття тексту, який будуть опрацьовувати учні, рекомендуємо розпочати контрольну роботу з опрацювання частини для списування, а саме: прочитати її і вставити пропущені букви. Далі організують перевірку навички читання мовчки.

Після повного прочитування тексту учням пропонується виконувати завдання у тому порядку, як зручно дитині. Роботу учень письмово оформлює на аркушах зі штампом школи, дотримуючись вимог оформлення письмових робіт з української мови.

Зміст підсумкової контрольної роботи може бути сконструйовано у двох варіантах (за вибором учителя). В обох варіантах перше завдання представлено текстом для читання.

I варіант підсумкової контрольної роботи з української мови формується з тексту для читання, визначеної у ньому частини для списування (з пропущеними орфограмами) для виявлення правописних умінь, трьох завдань до тексту для перевірки розуміння його змісту і вміння працювати з текстом (одне з яких на перевірку практичного засвоєння літературознавчих понять; друге – на перевірку сформованості умінь визначати основну думку, тему твору/встановлювати послідовність подій/встановлювати взаємозв'язки фактів, подій/характеризувати вчинки дійових осіб; третє – на перевірку сформованості вміння пояснювати зображувальні можливості художнього слова для описів природи, зовнішності персонажів, характеристики героїв), трьох завдань за змістом тексту для перевірки навичок застосування знань про мову і мовлення, мовних умінь (одне з яких на визначення/групування/класифікацію мовних одиниць, друге – на доповнення/побудову/трансформування речень/зв'язок слів у реченні; третє – на утворення форм слів, що належать до різних частин мови, за заданою умовою), творчого – на побудову зв'язного висловлювання за змістом прочитаного тексту, у якому учень формулює власні оцінні судження.

Вимоги до формування змісту I варіанту підсумкової контрольної роботи з української мови

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно виконане завдання	Максимальна кількість балів
1.	Читання тексту мовчки. Пропонується текст (незнайомий учням) для самостійного читання з мови навчання обсягом 300-330 слів, (для шкіл з	1	По 1 балу*	1 бал

2.	навчанням мовами національних меншин – 220-250 слів). Кількість слів, які потребують пояснення – не більше двох. Речення у тексті не мають містити більше 12 слів. Стиль тексту – художній, науково-художній. Завдання до тексту для перевірки розуміння його змісту і вміння працювати з текстом	3	по 1 балу	3 бали
3.	Списування тексту з пропущеними орфограмами обсягом 45-50 слів і кількістю орфограм 25% від загальної кількості слів у тексті, у тому числі 2 слова з переліку передбачених у програмі слів, значення, вимову і написання яких учні мають запам'ятати. Текст не має містити більше 2 слів на орфограми, вивчення яких не передбачено програмою початкової школи**	1	по 3 бали**	3 бали
4.	Завдання до тексту для перевірки мовних знань	3	по 1 балу	3 бали
5.	Творче завдання до тексту: побудова зв'язного висловлювання з 3-4 речень (для шкіл з навчанням мовами національних меншин – 2-3 речень	1	по 2 бали***	2 бали
Разом		9	-	12 балів

II варіант підсумкової контрольної роботи з української мови відрізняється від I варіанту тим, що для перевірки розуміння його змісту і вміння працювати з текстом та для перевірки навичок застосування знань про мову і мовлення, мовних умінь розробляють тестові завдання закритого типу (на вибір однієї відповіді з трьох пропонуєваних), відкритого типу (з короткою відповіддю і на встановлення послідовності або відповідності для перевірки мовних знань). Змістове наповнення цих завдань добирається відповідно до наданих рекомендацій до I варіанту підсумкової контрольної роботи.

Завдання для до формування змісту II варіанту підсумкової контрольної роботи з української мови

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно виконане завдання	Максимальна кількість балів
1.	Читання тексту мовчки. Пропонується текст (незнайомий учням) для самостійного читання з мови навчання обсягом 300-330 слів, (для шкіл з навчанням мовами національних меншин – 220-250 слів). Кількість слів, які потребують пояснення – не більше двох. Речення у тексті не мають містити більше 12 слів. Стиль тексту –	1	По 1 балу*	1 бал

	художній, науково-художній.			
2.	Завдання закритого типу з вибором однієї відповіді серед трьох пропонуваніх варіантів для перевірки розуміння змісту прочитаного тексту і вміння працювати з текстом	1	по 1 балу	1 бал
3.	Завдання відкритого типу на встановлення послідовності або відповідності між 6 компонентами для перевірки розуміння змісту прочитаного тексту і вміння працювати з текстом	1	по 1 балу	1 бал
4.	Завдання відкритого типу з короткою відповіддю для перевірки розуміння змісту прочитаного тексту і вміння працювати з текстом	1	по 1 балу	1 бал
5.	Списування тексту з пропущеними орфограмами обсягом 45-50 слів і кількістю орфограм 25% від загальної кількості слів у тексті, у тому числі 2 слова з переліку передбачених у програмі слів, значення, вимову і написання яких учні мають запам'ятати. Текст не має містити більше двох слів на орфограми, вивчення яких не передбачено програмою початкової школи	1	по 3 бали**	3 бали
6.	Завдання закритого типу з вибором однієї відповіді серед трьох пропонуваніх варіантів для перевірки мовних знань	1	по 1 балу	1 бал
7.	Завдання відкритого типу на встановлення послідовності або відповідності між 6 компонентами для перевірки мовних знань	1	по 1 балу	1 бал
8.	Завдання відкритого типу з короткою відповіддю для перевірки мовних знань	1	по 1 балу	1 бал
9.	Творче завдання: побудова зв'язного висловлювання з 3-4 речень (для шкіл з навчанням мовами національних меншин – 2-3 речень**	1	по 2 бали***	2 бали
	Разом	9	-	12 балів

* навичка читання мовчки оцінюється 1 балом, якщо учень читає текст мовчки без артикуляції/тихого промовляння слів та прочитав його повністю за 3 хвилини; якщо учень прочитав менше половини тексту, він не отримує жодного балу;

** у творчому завданні виставляють по 1 балу за зміст висловлювання з урахуванням використаної лексики та наявності оцінних суджень, грамотність, де враховують помилки лише на ті правила, вивчення яких передбачено навчальною програмою.

Особливості конструювання змісту атестаційної роботи з математики

Система завдань підсумкової контрольної роботи з математики має охоплювати усі змістові лінії програми без дублювання перевірки одного і того ж уміння в різних завданнях (не враховуючи обчислень). Цілісно підсумкова контрольна робота має забезпечувати перевірку уміння розв'язувати складену

задачу на 3 дії, здійснювати/перевіряти обчислення, знаходити частину числа/числа за значенням його частини; знаходити значення виразу із змінною/розв'язувати просте рівняння; порівнювати величини з використанням перетворення іменованих чисел; знаходити периметр/площу прямокутника; називати геометричні фігури, їх ознаки.

За формою подачі завдань підсумкова контрольна робота може бути: комбінованою, що складається із завдань, виконання яких потребують короткого або розгорнутого запису розв'язання; тестовою, що складається із тестових завдань закритого і відкритого типів (за вибором учителя).

Комбінована/тестова підсумкова контрольна робота розробляється у двох рівноцінних варіантах.

Роботу учень письмово оформлює на аркушах у клітинку (у тому числі на аркуші з тестовими завданнями) зі штампом школи, дотримуючись вимог оформлення письмових робіт з математики. Усі письмові обчислення до завдань мають виконуватись на цих же аркушах.

Вимоги до формування змісту комбінованої підсумкової контрольної роботи з математики

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно виконане завдання	Максимальна кількість балів
1.	Задача на три дії	1	по 3 бали*	3 бали
2.	Завдання на перевірку обчислювальних навичок (3 види завдань на вибір): 1 вираз з багатоцифровими числами на 3-4 дії, з дужками, або 2 вирази на 2 дії, або 4 вирази на 1 дію	1/ 2/ 4	по 2 бали/ по 1 балу/ по 0,5 балів	2 бали
3.	Завдання на порівняння величин з використанням перетворення іменованих чисел	1	по 1 балу	1 бал
4.	Розв'язування рівняння або знаходження значення виразу із змінною на 2 дії	1	по 2 бали	2 бали
5.	Задача геометричного змісту (побудова відрізка, або прямокутника, або квадрата та знаходження довжини, або периметра, або площі)***	1	по 2 бали**	2 бали
6.	Творче завдання або завдання з логічним навантаженням	1	по 2 бали	2 бали
	Разом	7	-	12 балів

Завдання для формування змісту тестової підсумкової контрольної роботи з математики

№ з/п	Види завдань	Кількість завдань	Кількість балів за кожне правильно виконане	Максимальна кількість балів
-------	--------------	-------------------	---	-----------------------------

			завдання	
1.	Завдання закритого типу з вибором однієї відповіді серед трьох пропонованих варіантів ****	3	по 1 балу	3 бали
2.	Завдання відкритого типу на встановлення послідовності або відповідності між 6 компонентами****	2	по 1 бали**	2 бали
3.	Завдання відкритого типу з короткою відповіддю ****	1	по 2 бали**	2 бали
4.	Завдання відкритого типу з розгорнутою відповіддю (задача на 3 дії)	1	по 3 бали**	3 бали
5.	Творче завдання або завдання з логічним навантаженням	1	по 2 бали	2 бали
Разом		8	-	12 балів

* якщо неправильно виконано одну дію задачі, її розв'язання оцінюється 2 балами, якщо неправильно виконано дві дії – 1 балом;

** якщо завдання виконано частково, воно оцінюється 1 балом.

*** якщо складена задача (№ 1) передбачає знаходження площі, то у завданні № 5 пропонуємо знайти периметр/довжину, знаходження яких не пов'язано з площею фігури;

**** контрольна робота має містити одне завдання геометричного змісту, яке може бути подано в одному з позначених **** пунктів.

Знижувати бал учню/учениці за оформлення письмової роботи не рекомендується.